BİR NİSAN ŞAKASININ HÜKMÜ

﴿ كذبة إبريل ﴾

[Türkçe — Turkish — تركي]

Muhammed Salih el-Muneccid

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2009 - 1430

islamhouse.com

﴿ كذبة إبريل ﴾

« باللغة التركية »

محمد صالح المنجد

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2009 - 1430

islamhouse.com

بسم الله الرحمن الرحيم

Hamd, Allah'a mahsustur. O'na hamdeder, O'ndan yardım ve bağışlanma dileriz. Nefislerimizin şerlerinden ve amellerimizin kötülüklerinden Allah Teâlâ'ya sığınırız. Allah Teâlâ, kimi hidâyete (dosdoğru) yola iletirse, onu (hidâyetten) saptıracak kimse yoktur. Kimi de (hidâyetten) saptırırsa, onu hidâyete erdirecek kimse yoktur.

Şüphesiz ki yalan, kötü ahlâklardan birisidir.Gelen bütün semâî dînler, yalandan sakındırmıştır, insan fıtratı bunun üzerinde ittifak etmiştir.Her yüce gönüllü ve akl-ı selim insan da bunu söyler.

"Doğruluk ise, dünyanın ayakta kalması için gerekli olan temel direklerden birisidir. Doğruluk, her övülen şeyin aslı ve temeli, peygamberlik makamının bir rüknü ve takvânın sonucudur. Doğruluk olmasaydı, bütün semâî dînlerin hükümleri geçersiz olur ve işlevsiz bir hâle gelirdi.Yalanla nitelenmek ve yalancı diye anılmak, konuşma özelliğine sahip olan insanın insanlıktan soyutlanması demektir."[1]

- Bizim hanîf şariatımızda ise, Kitab ve Sünnette, yalandan sakınmak gerektiği konusunda emirler gelmiş ve yalanın haram olduğu konusunda da icmâ vardır. Yalancı için de hem dünyada, hem de âhirette kötü bir son (âkibet) vardır.
- İslâm şeriatında, hakların yenmediği,kanların akıtılmadığı ve ırzların lekelenmediği belirli şeylerin dışında yalan söylemenin câiz olduğuna dâir bir şey gelmemiştir. Aksine bu gibi durumlarda canı kurtarmak veya iki kişinin arasını düzeltmek veyahut da karı-koca arasındaki sevgiyi sağlamak sözkonusu olduğundan dolayı yalan câiz sayılmıştır.
- İslâm şeriatında bir kimsenin, belirli bir gün veya zamanda yalan söylemesinin ve söylemiş olduğu sözleri dilediği şekilde haber vermesinin câiz olduğuna dâir hiçbir şey gelmemiştir. İnsanlar arasında yaygın hâle gelen ve "1 Nisan Şakası" olarak adlandırılan ve güneş yılının dördüncü ayının ilk günü olan 1 Nisan'da dînî bir ölçüyle bağdaşmayan gelişigüzel yalan söylemenin câiz olduğunu iddiâ etmeleri, yalanın bir türüdür.
- Bu davranış (1 Nisan Şakası), birçok kötü sonuçlar doğurmaktadır. -Bu kötü sonuçların bazıları ileride zikredilecektir-.

[1] Muhammed el-Hâdimî; "Berîka Mahmûdiyye"; c: 3, s: 183.

Yalanın haram oluşu:

1. Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ إِنَّمَا يَفْتَرِي ٱلْكَذِبَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰذِبُونَ ﴿١٠٥﴾ ﴾ [سورة النحل الآية: ١٠٥]

"Allah'ın âyetlerine îmân etmeyenler, ancak yalan uydururlar.İşte onlar, yalancıların tâ kendileridir."[1]

İbn-i Kesîr -Allah ona rahmet etsin- bu âyetin tefsirinde şöyle demiştir:

"...Sonra Allah Teâlâ, elçisi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bir iftirâcı veya yalancı olmadığını haber vermiştir.Çünkü Allah'a ve elçisi -sallallahu aleyhi ve sellem-'e yalan uyduranlar; insanların en şerlileri, insanlar tarafından yalancılıkla bilinen, Allah'ın âyetlerine îmân etmeyen kâfirler ve inkârcılardır. Allah'ın elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- insanların en doğru sözlüsü, en iyilikseveri, ilim, amel, îmân ve yekîn bakımından en mükemmeli idi.Kavmi arasında doğru sözlü olarak bilinir, kavminden hiç kimse bu konuda şüphe etmez ve herkes tarafından da "Emîn/Güvenilir Muhammed" diye çağrılırdı. Bunun içindir ki Herakliyus (Bizans imparatoru), Ebu Süfyan'a, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in vasıfları hakkında sorular sormuştu.

Bunlardan birinde Herakliyus ona şöyle sormuştu:

-Peygamberlik dâvasından önce kendisini (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'i) yalancılıkla itham eder miydiniz?

Ebu Süfyan:

- Hayır, dedi.

Bunun üzerine Herakliyus şöyle dedi:

- İnsanlara yalan söylemeyen, gidip Allah adına yalan söylemez (O'na iftirâ atmaz).

[1] Nahl Sûresi: 105.

2. Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((آيَةُ الْمُنَافِقِ ثَلَاثٌ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Münâfıklığın alâmeti (belirtisi) **üçtür: Konuştuğunda yalan söyler, söz verdiğinde sözünde durmaz ve** (kendisine bir şey) **emânet edildiğinde** (emânete) **ihânet eder."**[1]

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- hadisi şerh ederken şöyle demiştir:

"Âlimlerden muhakkikler ve çoğunluk -ki bu, doğru olan ve tercih edilen görüştür- şöyle demişlerdir:

Yani bu hasletler,nifak hasletleridir.Bu hasletlerin sahibi de zikredilen bu hasletlerde münâfıklara benzemiş ve onların ahlâkı ile ahlâklanmıştır, demektir...

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in:

"Kimde bu üç haslet toplanırsa, o kimse hâlis münâfık olur" sözü; yani bu kimse, bu hasletler sebebiyle münâfıklara çok benzemiştir, demektir.

Bazı âlimler şöyle demişlerdir:

Bu durum, bu hasletler kendisine üstün gelen kimse hakkındadır.Bu hasletler kendisinde nâdiren vukû bulan kimseye gelince, bu kimse, bu hükme dâhil değildir.Buna göre, hadisin anlamı konusunda tercih edilen görüş, budur.

Nitekim İmam Ebu İsa et-Tirmizî -Allah ondan râzı olsun- âlimlerden bunun anlamını mutlak olarak böyle nakletmiş ve şöyle demiştir: Bunun ilim ehlinin nezdindeki anlamı; ancak amelî nifaktır."[2]

Yalanın en kötüsü ve en iğrenç olanı:

1. Allah Teâlâ ve elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e yalan isnat etmek (iftirâ atmak):

Bu, yalanın en büyüğüdür ve sahibi, çetin bir azapla tehdit edilmiştir. Bazı ilim ehli, Allah Teâlâ ve elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e yalan söyleyen (iftirâ atan) kimsenin kâfir olduğu görüşüne varmıştır.

---

[1] Buhârî; hadis no: 33. Müslim; hadis no: 59.

[2] Nevevî; Sahih-i Müslim Şerhi; c: 2, s: 46-47.

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَلَا تَقُولُوا۟ لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ ٱلْكَذِبَ هَٰذَا حَلَٰلٌ وَهَٰذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾ ﴾ [سورة النحل الآية: ١١٦]

"Dillerinizin yalan yanlış nitelendirmesiyle uydurduğunuz her şeyi Allah'a mal ederek (O'nun haram kıldığını) "bu helâldir ve (helal kıldığını da) şu haramdır" demeyin.Şüphesiz Allah'a karşı yalan uyduranlar asla iflah olmazlar."[1]

Ali'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((لَا تَكْذِبُوا عَلَيَّ؛ فَإِنَّهُ مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ فَلْيَلِجِ النَّارَ.)) [رواه البخاري]

"Bana yalan isnat etmeyin (iftirâ atmayın)! Kim, bana yalan isnat ederse (iftirâ atarsa), cehenneme girsin."[2]

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Kim, bana yalan isnat ederse (iftirâ atarsa),kendisine cehennemden bir yer edinsin (yani Allah, cehennemi ona mesken kılsın)."[3]

İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- hadisi şerh ederken şöyle demiştir:

"Hadisteki 'el-Mübâe'; kişinin geri dönüp yerleştiği ve istikrar eylediği yerdir.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözü de bundandır:

((مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُتَعَمِّداً، فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Yani kim, bana kasten yalan isnat ederse (iftirâ atarsa), kendisine cehennemde devamlı oturacağı ve istikrar eyleyeceği bir yer edinsin. Bu yer, yerleştikten sonra oradan göç ettiği mesken gibi değildir."[1]

---

[1] Nahl Sûresi: 116.
[2] Buhârî; hadis no: 106.
[3] Buhârî; hadis no: 110. Müslim; hadis no: 3.

Yalanın bir türü de insanlara yalan söylemektir. Örneğin:

2. Alış-verişte yalan söylemek:

Ebu Zer'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduuğna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((ثَلَاثَةٌ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ، وَلَا يُزَكِّيهِمْ، وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ. قَالَ: فَقَرَأَهَا رَسُولُ اللهِ ﷺ ثَلَاثَ مِرَارًا. قَالَ أَبُو ذَرٍّ: خَابُوا وَخَسِرُوا مَنْ هُمْ يَا رَسُولَ اللهِ؟ قَالَ: الْمُسْبِلُ، وَالْمَنَّانُ، وَالْمُنَفِّقُ سِلْعَتَهُ بِالْحَلِفِ الْكَاذِبِ.)) [رواه مسلم]

"Üç sınıf insan vardır ki, Allah Teâlâ kıyâmet günü onlarla (hoşlarına gidecek bir sözle) konuşmayacak, onlara rahmet ve ihsanla bakmayacak (onlardan yüz çevirecek), onları (günahlarından) temizlemeyecek ve onlar için acıklı bir azap olacaktır.

Râvî dedi ki:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu söz üç defa tekrarladı. Ebu Zer dedi ki:

- Mahrum olan ve zararda kalanlar kimlerdir ey Allah'ın elçisi? diye sordu.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

- Elbisesini kibirlenerek yerlerde sürüyen, yaptığı iyiliği başa kakan ve satılık eşyasına yalan yere yemin ederek sürüm sağlayan kimselerdir."[2]

Hakîm b. Hizâm'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((اَلْبَيِّعَانِ بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا أَوْ قَالَ حَتَّى يَتَفَرَّقَا، فَإِنْ صَدَقَا وَبَيَّنَا بُورِكَ لَهُمَا فِي بَيْعِهِمَا،وَإِنْ كَتَمَا وَكَذَبَا مُحِقَتْ بَرَكَةُ بَيْعِهِمَا.))[رواه البخاري ومسلم]

"Alıcı ile satıcı, meclisten (alış-verişin yapıldığı yerden) ayrılmadıkça veya ayrılıncaya kadar serbestirler (yani alış verişi bozabilirler). Eğer ikisi de (alışverişin şekli, fiyatı ve bununla ilgili konularda) doğru konuşur, malın kusurunu ve değerini olduğu gibi açıklarsa, alışverişleri kendilerine bereketli kılınır (faydası çok olur). Yok eğer malın ayıbını gizler ve

---

[1] Tarîku'l-Hicrateyn; s: 169.

[2] Müslim; hadis no: 106.

yalan söylerse, (belki kâr edebilirler ama, bu davranış onların) alışverişlerinin bereketini giderir."[1]

Şeyhuslislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Allah Teâlâ bilinmesi ve izhar edilmesi gereken konularda doğru sözlü olmayı ve açıklamayı emretmiş, yalan söylemeyi ve gizlemeyi yasaklamıştır.

Muttefekun aleyh (Buhârî ve Müslim'in ittifakla rivâyet ettiği) hadiste Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((اَلْبَيِّعَانِ بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا أَوْ قَالَ حَتَّى يَتَفَرَّقَا، فَإِنْ صَدَقَا وَبَيَّنَا بُورِكَ لَهُمَا فِي بَيْعِهِمَا، وَإِنْ كَتَمَا وَكَذَبَا مُحِقَتْ بَرَكَةُ بَيْعِهِمَا.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Alıcı ile satıcı, meclisten ayrılmadıkça veya ayrılıncaya kadar serbestirler (yani alış verişi bozabilirler). Eğer ikisi de (alışverişin şekli, fiyatı ve bununla ilgili konularda) doğru konuşur, malın kusurunu ve değerini olduğu gibi açıklarsa, alışverişleri kendilerine bereketli kılınır (faydası çok olur). Yok eğer malın ayıbını gizler ve yalan söylerse, (belki kâr edebilirler ama, bu davranış onların) alışverişlerinin bereketini giderir."[2]

Allah Teâlâ da bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُونُواْ قَوَّٰمِينَ لِلَّهِ شُهَدَآءَ بِٱلْقِسْطِۖ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَـَٔانُ قَوْمٍ عَلَىٰٓ أَلَّا تَعْدِلُواْۚ ٱعْدِلُواْ هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ ﴾ [سورة المائدة الآية: ٨]

"Ey îmân edenler! Allah için (hakkı ve) adâleti gözeten şâhitler olun.Bir topluluğa karşı olan kininiz, sizi adâletsizliğe sürüklemesin. (İster hasımlar arasında olsun, isterse dostlar arasında olsun, aynı derecede) âdil olun. Bu adâlet, takvâya daha yakındır. Allah'tan korkun (zulmetmekten sakının). Muhakkak ki Allah, yapmakta olduklarınızdan haberdârdır."[3], [4]

3. Düş ve rüyâ konusunda yalan söylemektir:

Bazı kimselerin, -sözünde doğru olmadığı halde- rüyâsında şöyle şöyle gördüğünü iddiâ etmesi ve sabah olduğunda insanlara görmemiş olduğu şeyi anlatmasıdır.

---

1 Buhârî; hadis no: 1973. Müslim; hadis no: 532.
2 Buhârî; hadis no: 1973. Müslim; hadis no: 532.
3 Mâide Sûresi: 8.
4 Minhâcu's-Sunne; c: 1, s: 16.

Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ تَحَلَّمَ بِحُلْمٍ لَمْ يَرَهُ كُلِّفَ أَنْ يَعْقِدَ بَيْنَ شَعِيرَتَيْنِ وَلَنْ يَفْعَلَ، وَمَنِ اسْتَمَعَ إِلَى حَدِيثِ قَوْمٍ وَهُمْ لَهُ كَارِهُونَ أَوْ يَفِرُّونَ مِنْهُ صُبَّ فِي أُذُنِهِ الْآنُكُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ صَوَّرَ صُورَةً عُذِّبَ وَكُلِّفَ أَنْ يَنْفُخَ فِيهَا وَلَيْسَ بِنَافِخٍ.))[رواه البخاري]

"Kim, görmediği bir rüyâyı gördüğünü iddia ederek yalan söylerse, (kıyâmet günü) iki arpa tanesini birbirine düğümlemekle yükümlü tutulacak ve bunu yapamayacaktır. Kim, kendisinden hoşlanmadıkları ve kaçtıkları halde bir topluluğun konuşmalarını dinlerse, kıyâmet günü kulağına eritilmiş kurşun dökülecektir.Kim, (ruh taşıyan canlı) resmi yaparsa, (bu canlı resmi sebebiyle) cehennemde ona azap edilecek ve yaptığı resme üflemesi (ruh vermesi) emredilecek fakat o can veremeyecektir."[1]

el-Menâvî hadisi şerh ederken şöyle demiştir:

((...كُلِّفَ أَنْ يَعْقِدَ بَيْنَ شَعِيرَتَيْنِ...))

"... (kıyâmet günü) iki arpa tanesini birbirine düğümlemekle yükümlü tutulacak..."

Fakat ikisini birbirine bağlayamayacaktır. Çünkü arpa tanesinin birini diğerine bağlamak genel olarak mümkün değildir.Bunu yapıncaya kadar ona azap edilir.Bunu yapması da mümkün değildir.Burada sanki şunu demek istemiştir: Bu kimse, gücünün yetmeyeceği bir şeyi yerine getirmekle sorumlu tutulur ki, yerine getiremediğinden dolayı da kendisine azap edilir.Bu söz, o kimsenin sürekli azap göreceğine dâir kinâyedir...

Arapça'da başka bir söz değil de arpa "şaîr" sözünün özellikle zikredilmesinin sebebi; uykuda hissetmek anlamına gelen "şuur" kelimesinden türediğinden dolayıdır.

Adam öldürme veya had cezâsı için yalancı şâhitlik gibi, uyanık halde yalan söylemenin daha büyük zararları olmasına rağmen, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, görmediği bir rüyâyı gördüğünü iddia ederek yalan söyleyen kimseyi tehdit etmesinin sebebi; çünkü uyku hakkında yalan söylemek, Allah Teâlâ'ya yalan isnat etmek (O'na iftirâ etmek)tir. Yine, rüyâ, nübüvvet (peygamberlik) alâmetlerindendir. Nübüvvet alâmetlerinden olan bir şey de Allah Teâlâ'dandır. Yaratana yalan isnat etmek (O'na iftirâ etmek) ise, yaratılana yalan isnat etmekten daha çirkindir."[2]

---

[1] Buhârî; hadis no: 6635.

[2] Feydu'l-Kadîr; c: 6, s: 99.

4. Her işittiğini başkasına anlatmanın haram oluşu:

Hafs b. Âsım'dan -Allah ona rahmet etsin- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((كَفَى بِالْمَرْءِ كَذِبًا أَنْ يُحَدِّثَ بِكُلِّ مَا سَمِعَ.)) [رواه مسلم]

"Her işittiğini başkasına anlatan kimseye, yalan olarak bu yeter."[1]

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- hadisi şerh ederken şöyle demiştir:

"Bu konudaki hadis ve eserlerin anlamına gelince, bunlarda insanın her işittiğini başkasına anlatmaktan yasaklama vardır.Çünkü insan, genellikle doğru ve yalan olan her şeyi işitir.Dolayısıyla her işittiğini başkasına anlatırsa, olmayan bir şeyi haber verdiğinden dolayı yalan söylemiş olur.Hak ehlinin bu konudaki mezhebi; yalanın, bir şeyin aslının (olduğunun) aksini haber vermektir.Yalanda kasıt şart değildir.Fakat yalanın günah olması için kasıt şarttır.Allah Teâlâ en iyisini bilir."[2]

5. Şakalaşırken veya şaka ile yalan söylemek:

Bazı insanlar, şaka ile söylüyorsa, yalanın helal olduğunu zannetmektedirler ki bu, 1 Nisan veya başka günlerde yalanlarına gerekçe olarak gösterdikleri şeydir. Oysa bu hatadır ve temiz İslâm şeriatında bunun hiçbir dayanağı yoktur.Söyleyeni ister şaka ile olsun, isterse ciddi olsun, her hâlukârda yalan haramdır.Dolayısıyla yalan, başka şeyde haram olduğu gibi şakada da haramdır.

Abdullah b. Ömer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((إِنِّي لَأَمْزَحُ وَلاَ أَقُولُ إِلاَّ حَقًّا.)) [رواه الطبراني في المعجم الكبير]

"Şüphesiz ki ben de şaka yaparım ama haktan başka bir şey söylemem."[3]

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- o şöyle demiştir:

((قَالُوا يَا رَسُولَ اللهِ! إِنَّكَ تُدَاعِبُنَا؟ قَالَ: إِنِّي لَا أَقُولُ إِلَّا حَقًّا.)) [رواه الترمذي]

"(Sahâbe:) Ey Allah'ın elçisi! Sen de bizimle şakalaşıyorsun, dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

-Şüphesiz ki ben, haktan başka bir şey söylemem."[4]

---

[1] Müslim; hadis no: 5.

[2] Sahih-i Müslim Şerhi; c: 1, s: 75.

[3] Taberânî; "el-Mu'cemu'l-Kebîr"; c: 12, s: 391. Heysemî, "Mecmeu'z-Zevâid"; c: 8, s: 89,da hadisin hasen olduğunu belirtmiştir. Elbânî de "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 2494'de hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

[4] Tirmizî; hadis no: 1990. Ebu İsa (Tirmizî) hadis, hasen sahih, demiştir. Taberânî; "el-Mu'cemu'l-Evsat"; c: 8, s: 305'te buna yakın bir rivâyet vardır. Heysemî, "Mecmeu'z-Zevâid"; c: 9, s: 17'de hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.

Abdurrahman b. Ebî Leylâ'dan -Allah ona rahmet etsin- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((حَدَّثَنَا أَصْحَابُ رَسُولِ اللهِ ﷺ أَنَّهُمْ كَانُوا يَسِيرُونَ مَعَ رَسُولِ اللهِ ﷺ فِي مَسِيرٍ، فَنَامَ رَجُلٌ مِنْهُمْ فَانْطَلَقَ بَعْضُهُمْ إِلَى نَبْلٍ مَعَهُ فَأَخَذَهَا فَلَمَّا اسْتَيْقَظَ الرَّجُلُ فَزِعَ، فَضَحِكَ الْقَوْمُ، فَقَالَ: مَا يُضْحِكُكُمْ؟ فَقَالُوا: لَا، إِلَّا أَنَّا أَخَذْنَا نَبْلَ هَذَا فَفَزِعَ. فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ : لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يُرَوِّعَ مُسْلِمًا.))

[رواه أبو داود وأحمد وصححه الألباني في صحيح الجامع]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in ashâbının bize anlattıklarına göre onlar, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ile birlikte bir yolculuğa çıkmışlardı.Onlardan birisi uyuyunca, bazıları koşup adamın yanındaki yayını aldılar.Adam uyanınca korkuya kapıldı. Bunun üzerine onlar (arkadaşları) ona gülmeye başladılar.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

-Sizi güldüren nedir? diye buyurdu.

Onlar:

- Hayır. Biz, bunun yayını aldığımız için kendisi korkuya kapıldı da onun için gülüyoruz dediler.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki:

-Müslümanı korkutmak, müslümana helal değildir."[1]

Abdullah b. es-Sâib b. Yezîd, babasından, o da dedesinden rivâyet ettiğine göre, dedesi Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i şöyle derken işitmiştir:

((لَا يَأْخُذَنَّ أَحَدُكُمْ مَتَاعَ أَخِيهِ لَاعِبًا وَلَا جَادًّا، وَمَنْ أَخَذَ عَصَا أَخِيهِ فَلْيَرُدَّهَا.)) [رواه أبو داود والترمذ وحسنه الألباني في صحيح الجامع]

"Biriniz, müslüman kardeşinin malını, ne şaka ile, ne de ciddi olarak alsın.Kim, müslüman kardeşinin asasını almışsa, onu geri versin."[2]

---

[1] Ebu Davud; hadis no: 5004. Ahmed; hadis no: 22555, Lafız, Ahmed'e âittir. Elbânî de "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 7658'de hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

[2] Ebu Davud; hadis no: 5004. Tirmizî; hadis no: 2260 -Özetle- Elbânî de "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 7578'de hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.

6. Çocuklarla şakalaşırken yalan söylemek:

Çocuklarla şakalaşırken yalan söylemekten sakınmak gerekir.Çünkü bu davranış, sahibinin amel defterine yalan olarak yazılır. Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bundan şiddetle sakındırmıştır.

Abdullah b. Âmir'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((دَعَتْنِي أُمِّي يَوْمًا وَ رَسُولُ اللهِ ﷺ قَاعِدٌ فِي بَيْتِنَا، فَقَالَتْ: هَا تَعَالَ أُعْطِيكَ. فَقَالَ لَهَا رَسُولُ اللهِ ﷺ: وَمَا أَرَدْتِ أَنْ تُعْطِيهِ؟ قَالَتْ: أُعْطِيهِ تَمْرًا. فَقَالَ لَهَا رَسُولُ اللهِ ﷺ : أَمَا إِنَّكِ لَوْ لَمْ تُعْطِهِ شَيْئًا كُتِبَتْ عَلَيْكِ كِذْبَةٌ.))

[رواه أبو داود وحسنه الألباني في صحيح الجامع]

"Birgün, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bizim evimizde iken (o sıralarda ben küçük bir çocuktum) annem beni çağırdı ve şöyle dedi:

- Gel sana bir şey vereceğim.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ona şöyle buyurdu:

- Ona ne vermeyi istedin (niyet ettin)?

Annem şöyle cevap verdi:

- Ona hurma vermeyi istedim.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- ona şöyle buyurdu:

- Dikkat et! Eğer ona bir şey vermemiş olsaydın, sana (amel defterine) bir yalan yazılırdı."[1]

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((مَنْ قَالَ لِصَبِيٍّ: تَعَالَ هَاكَ، ثُمَّ لَمْ يُعْطِهِ، فَهِيَ كَذْبَةٌ.))

[رواه أحمد وحسنه الألباني في صحيح الترغيب والترهيب]

"Kim, bir çocuğa: Gel bunu al, der, sonra da onu vermezse, bu (davranışı) bir yalan sayılır."[2]

---

[1] Ebu Davud; hadis no: 4991. Elbânî de "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 1319'da hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.

[2] Ahmed; hadis no: 4960. Elbânî de "Sahîhu't-Tergîb ve't-Terhîb"; hadis no: 2942'de hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.

7. İnsanları güldürmek için yalan söylemek:

Behz b. Hakîm'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre,o şöyle demiştir:

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'i şöyle derken işittim:

((وَيْلٌ لِلَّذِي يُحَدِّثُ بِالْحَدِيثِ لِيُضْحِكَ بِهِ الْقَوْمَ فَيَكْذِبُ، وَيْلٌ لَهُ وَيْلٌ لَهُ.))

[رواه الترمذي و قَالَ هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ وأبو داود]

"Konuşmasıyla sırf bir topluluğu güldürmek için yalan söyleyip durana yazıklar olsun. Yazıklar olsun."[1]

Yalanın âkibeti:

Yalan söyleyen kimse, dünyada helâk edici, âhirette de acıklı ve alçaltıcı cezâlarla cezâlandırılmakla tehdit edilmiştir.

Bu cezâlardan bazıları şunlardır:

1. Yalan, nifakın kalbe girip oraya yerleşmesine yol açar.

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ يَلْقَوْنَهُۥ بِمَآ أَخْلَفُواْ ٱللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُواْ يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾ ﴾ [سورة التوبة الآية: ٧٧]

"Allah'a verdikleri sözde durmamaları ve yalan söylemeleri sebebiyle Allah da onların kalplerine huzuruna çıkacakları güne (hesap gününe) kadar nifak sokmuştur."[2]

Abdullah b. Mes'ud da -Allah ondan râzı olsun- bu konuda şöyle demiştir:

((اِعْتَبِرُوا الْمُنَافِقَ بِثَلاَثٍ: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ. قَالَ: وَتَلاَ هَذِهِ الْآيَةَ: ﴿ وَمِنْهُم مَّنْ عَٰهَدَ ٱللَّهَ لَئِنْ ءَاتَىٰنَا مِن فَضْلِهِۦ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُم مِّن فَضْلِهِۦ بَخِلُواْ بِهِۦ وَتَوَلَّواْ وَّهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٧٦﴾ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ يَلْقَوْنَهُۥ بِمَآ أَخْلَفُواْ ٱللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُواْ يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾ ﴾ [سورة التوبة الآيات: ٧٥ – ٧٧] .)) [مصنف ابن أبي شيبة]

---

[1] Tirmizî; hadis no: 235. Tirmizî: Hadis, hasendir, demiştir: Ebu Davud; hadis no: 4990.

Veyl kelimesi, Arapçada, tehdit, cehennemdeki bir vâdinin adı ve azap gib anlamlara gelmektedir. Nitekim İbn-i Hacer -Allah ona rahmet etsin-: "Veyl, cehennemde bir vâdinin adıdır" demiştir. (Çeviren)

[2] Tevbe Sûresi: 77.

"Münâfığı üç şeyle bilin: Konuştuğunda yalan söyler, söz verdiğinde sözünde durmaz ve (kendisine bir şey) emânet edildiğinde (emânete) ihânet eder.

Râvi dedi ki:

Abdullah b. Mes'ud şu âyetleri okudu:

"İçlerinden kimi (münâfıklardan fakir olanları): Eğer bize lütuf ve kereminden ihsan ederse; andolsun ki, muhakkak tasadduk edeceğiz ve sâlihlerden olacağız, diye Allah'a söz verdiler.Ama Allah onlara lütuf ve kereminden ihsan edince, (hayır yolunda harcamakta) cimrilik ettiler ve yüz çevirdiler.Onlar zaten dönektirler.Allah'a verdikleri sözde durmamaları ve yalan söylemeleri sebebiyle Allah da onların kalplerine huzuruna çıkacakları güne (hesap gününe) kadar nifak sokmuştur[1]."[2]

2. Yalan, fücûra ve cehenneme götürür.

Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre,Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((إِنَّ الصِّدْقَ بِرٌّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَحَرَّى الصِّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللهِ صِدِّيقًا، وَإِنَّ الْكَذِبَ فُجُورٌ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَإِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ كَذَّابًا.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Şüphesiz ki doğruluk iyilik (ve sâlih amel)dir. İyilik (ve sâlih amel) de cennete iletir. Kul, doğru söyleye söyleye Allah katında sıddîk (doğrucu) diye yazılır. Yalancılık, doğru yoldan sapmaya (fücûra) sürükler. Doğru yoldan sapmak (fücûr) da cehenneme götürür. Kul, yalan söyleye söyleye Allah katında çok yalancı (kezzâb) diye yazılır."[3]

İmam San'anî -Allah ona rahmet etsin- hadisi şerh ederken şöyle demiştir:

"Bu hadis, her sözünde doğruyu araştıran kimsenin bu davranışının onun için bir seciye (ahlâk) olacağına, kasten yalan söyleyen ve söylemeye devam eden kimsenin de bu davranışının onun için bir seciye olduğuna, iyi ve kötü vasıfların (sıfatların), onların üzerinde çalışmakla ve onları kazanmakla devam edeceğine işâret etmektedir...

Bu hadis, doğru sözlülüğün şânının büyük olduğuna ve sahibini cennete götüreceğine, yalanın da çok çirkin bir davranış olduğuna ve sahibini cehenneme götüreceğine bir delildir.Bunun da sebebi; bu iki ahlâk sahibine dünyada sahip oldukları şeylerdir: Doğru sözlü kimse, insanlar tarafından sözü kabul edilen, yöneticiler nezdinde

---

[1] Tevbe Sûresi: 75-77.

[2] İbn-i Ebî Şeybe Musannefi; c: 6, s: 125.

[3] Buhârî; hadis no: 5743. Müslim; hadis no: 2607.

şâhitliği kabul edilen, konuşmalarında sevilen ve istenilen kimsedir. Yalancı kimse ise, bütün bunların aksinedir."[1]

3. Yalancının şâhitliği reddedilir, kabul edilmez.

İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

(Yalancının şâhitliğinin rededilmesinin hikmeti:)

"Yalancının şâhitliği, fertvâsı ve rivâyetinin reddedilmesindeki en kuvvetli sebep; yalan söylemesidir.Çünkü yalan; şâhitlik, fetvâ ve rivâyetin kendisinin bozuk olması demektir. Bu, hilâli görme olayında gözleri görmeyen kimsenin şâhitliği gibidir.Yine, ikrar eden kimsenin ikrarını işitmeyen sağır kimsenin şâhitliği gibidir.Zirâ yalan dil, faydasız organ gibidir.Hatta ondan daha şerlidir.Bir kimsede bulunan en şerli şey; yalancı dildir."[2]

4. Yalancının dünya ve âhirette yüzü karadır.

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ تَرَى ٱلَّذِينَ كَذَبُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ ۚ أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾ ﴾ [سورة الزمر الآية: ٦٠]

"Ve kıyâmet günü Allah'a karşı yalan uyduranların (Rablerini, O'na lâyık olmayan şeylerle nitelendiren, O'na ortak ve evlat nisbet eden müşriklerin) yüzlerinin simsiyah olduğunu görürsün.(Allah'a karşı) kibirlenenler için cehennemde bir barınak ve mesken olmaz olur mu?"[3]

İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Bunun içindir ki Allah Teâlâ, kıyâmet günü kendisine ve elçisine iftirâ eden yalancılara şiâr olarak, yüzlerini siyah kılmak olacaktır. Çünkü Allah Teâlâ'ya iftirâ etmek, yüzün siyah olmasınında büyük etkisi vardır. Allah Teâlâ, kıyâmet günü yalancının yüzüne, her doğru sözlünün görebileceği gazabından bir burka (peçe) giydirecektir.Dolayısıyla yalancının yüzündeki simâsı, gözleri olan herkesin önünde onunla çağrılacaktır.Doğru sözlü olan kimseye Allah Teâlâ bir heybet ve azamet verecektir. Onu gören herkes, ona saygı gösterecek ve onu sevecektir.yalancıya ise, alçaklık verecek ve ona gazap edecektir.Onu gören herkes ona öfkelenecek ve onu hakir görecektir.Muvaffakiyet, Allah'tandır."[4]

---

[1] Subulu's-Selâm; c: 2, s: 787.

[2] A'lamu'l-Muvakkıîn; c: 1, s: 95.

[3] Zümer Sûresi: 60.

[4] A'lamu'l-Muvakkıîn; c: 1, s: 95.

5. Yalancının yüzünün derisi (avurdu) ensesine kadar yarılır.

Semure b. Cündub'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((كَانَ رَسُولُ اللهِ ﷺ مِمَّا يُكْثِرُ أَنْ يَقُولَ لِأَصْحَابِهِ: هَلْ رَأَى أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنْ رُؤْيَا؟ قَالَ: فَيَقُصُّ عَلَيْهِ مَنْ شَاءَ اللهُ أَنْ يَقُصَّ، وَإِنَّهُ قَالَ ذَاتَ غَدَاةٍ: إِنَّهُ أَتَانِي اللَّيْلَةَ آتِيَانِ وَإِنَّهُمَا ابْتَعَثَانِي وَإِنَّهُمَا قَالا لِي: انْطَلِقْ. وَإِنِّي انْطَلَقْتُ مَعَهُمَا وَإِنَّا أَتَيْنَا عَلَى رَجُلٍ مُضْطَجِعٍ وَإِذَا آخَرُ قَائِمٌ عَلَيْهِ بِصَخْرَةٍ وَإِذَا هُوَ يَهْوِي بِالصَّخْرَةِ لِرَأْسِهِ فَيَثْلَغُ رَأْسَهُ فَيَتَهَدْهَدُ الْحَجَرُ هَا هُنَا فَيَتْبَعُ الْحَجَرَ فَيَأْخُذُهُ فَلَا يَرْجِعُ إِلَيْهِ حَتَّى يَصِحَّ رَأْسُهُ كَمَا كَانَ ثُمَّ يَعُودُ عَلَيْهِ فَيَفْعَلُ بِهِ مِثْلَ مَا فَعَلَ الْمَرَّةَ الْأُولَى، قَالَ: قُلْتُ لَهُمَا سُبْحَانَ اللهِ مَا هَذَانِ؟ قَالَ: قَالاَ لِي: انْطَلِقْ، انْطَلِقْ قَالَ: فَانْطَلَقْنَا فَأَتَيْنَا عَلَى رَجُلٍ مُسْتَلْقٍ لِقَفَاهُ وَإِذَا آخَرُ قَائِمٌ عَلَيْهِ بِكَلُّوبٍ مِنْ حَدِيدٍ وَإِذَا هُوَ يَأْتِي أَحَدَ شِقَّيْ وَجْهِهِ فَيُشَرْشِرُ شِدْقَهُ إِلَى قَفَاهُ وَمَنْخِرَهُ إِلَى قَفَاهُ وَعَيْنَهُ إِلَى قَفَاهُ قَالَ وَرُبَّمَا قَالَ أَبُو رَجَاءٍ فَيَشُقُّ قَالَ ثُمَّ يَتَحَوَّلُ إِلَى الْجَانِبِ الْآخَرِ فَيَفْعَلُ بِهِ مِثْلَ مَا فَعَلَ بِالْجَانِبِ الْأَوَّلِ فَمَا يَفْرُغُ مِنْ ذَلِكَ الْجَانِبِ حَتَّى يَصِحَّ ذَلِكَ الْجَانِبُ كَمَا كَانَ ثُمَّ يَعُودُ عَلَيْهِ فَيَفْعَلُ مِثْلَ مَا فَعَلَ الْمَرَّةَ الْأُولَى، قَالَ: قُلْتُ: سُبْحَانَ اللهِ! مَا هَذَانِ؟ قَالَ: قَالاَ لِي: انْطَلِقْ، انْطَلِقْ فَانْطَلَقْنَا فَأَتَيْنَا عَلَى مِثْلِ التَّنُّورِ قَالَ: فَأَحْسِبُ أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ فَإِذَا فِيهِ لَغَطٌ وَأَصْوَاتٌ، قَالَ: فَاطَّلَعْنَا فِيهِ فَإِذَا فِيهِ رِجَالٌ وَنِسَاءٌ عُرَاةٌ وَإِذَا هُمْ يَأْتِيهِمْ لَهَبٌ مِنْ أَسْفَلَ مِنْهُمْ فَإِذَا أَتَاهُمْ ذَلِكَ اللَّهَبُ ضَوْضَوْا، قَالَ: قُلْتُ: لَهُمَا مَا هَؤُلَاءِ؟ قَالَ: قَالاَ لِي: انْطَلِقْ، انْطَلِقْ قَالَ: فَانْطَلَقْنَا فَأَتَيْنَا عَلَى نَهَرٍ حَسِبْتُ أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ أَحْمَرَ مِثْلِ الدَّمِ وَإِذَا فِي النَّهَرِ رَجُلٌ سَابِحٌ يَسْبَحُ وَإِذَا عَلَى شَطِّ النَّهَرِ

رَجُلٌ قَدْ جَمَعَ عِنْدَهُ حِجَارَةً كَثِيرَةً وَإِذَا ذَلِكَ السَّابِحُ يَسْبَحُ مَا يَسْبَحُ ثُمَّ يَأْتِي ذَلِكَ الَّذِي قَدْ جَمَعَ عِنْدَهُ الْحِجَارَةَ فَيَفْغَرُ لَهُ فَاهُ فَيُلْقِمُهُ حَجَرًا فَيَنْطَلِقُ يَسْبَحُ ثُمَّ يَرْجِعُ إِلَيْهِ كُلَّمَا رَجَعَ إِلَيْهِ فَغَرَ لَهُ فَاهُ فَأَلْقَمَهُ حَجَرًا، قَالَ: قُلْتُ: لَهُمَا مَا هَذَانِ؟ قَالَ: قَالاَ لِي: انْطَلِقْ، انْطَلِقْ، قَالَ: فَانْطَلَقْنَا فَأَتَيْنَا عَلَى رَجُلٍ كَرِيهِ الْمَرْآةِ كَأَكْرَهِ مَا أَنْتَ رَاءٍ رَجُلاً مَرْآةً وَإِذَا عِنْدَهُ نَارٌ يَحُشُّهَا وَيَسْعَى حَوْلَهَا، قَالَ: قُلْتُ: لَهُمَا مَا هَذَا؟ قَالَ: قَالاَ لِي: انْطَلِقْ، انْطَلِقْ، فَانْطَلَقْنَا فَأَتَيْنَا عَلَى رَوْضَةٍ مُعْتَمَّةٍ فِيهَا مِنْ كُلِّ لَوْنِ الرَّبِيعِ وَإِذَا بَيْنَ ظَهْرَيِ الرَّوْضَةِ رَجُلٌ طَوِيلٌ لاَ أَكَادُ أَرَى رَأْسَهُ طُولاً فِي السَّمَاءِ وَإِذَا حَوْلَ الرَّجُلِ مِنْ أَكْثَرِ وِلْدَانٍ رَأَيْتُهُمْ قَطُّ، قَالَ: قُلْتُ: لَهُمَا مَا هَذَا؟ مَا هَؤُلاَءِ؟ قَالَ: قَالاَ لِي: انْطَلِقْ انْطَلِقْ، قَالَ فَانْطَلَقْنَا فَانْتَهَيْنَا إِلَى رَوْضَةٍ عَظِيمَةٍ لَمْ أَرَ رَوْضَةً قَطُّ أَعْظَمَ مِنْهَا وَلاَ أَحْسَنَ، قَالَ: قَالاَ لِي: ارْقَ فِيهَا، قَالَ: فَارْتَقَيْنَا فِيهَا فَانْتَهَيْنَا إِلَى مَدِينَةٍ مَبْنِيَّةٍ بِلَبِنِ ذَهَبٍ وَلَبِنِ فِضَّةٍ فَأَتَيْنَا بَابَ الْمَدِينَةِ فَاسْتَفْتَحْنَا فَفُتِحَ لَنَا فَدَخَلْنَاهَا فَتَلَقَّانَا فِيهَا رِجَالٌ شَطْرٌ مِنْ خَلْقِهِمْ كَأَحْسَنِ مَا أَنْتَ رَاءٍ، وَشَطْرٌ كَأَقْبَحِ مَا أَنْتَ رَاءٍ، قَالَ: قَالاَ لَهُمْ: اذْهَبُوا فَقَعُوا فِي ذَلِكَ النَّهَرِ، قَالَ: وَإِذَا نَهَرٌ مُعْتَرِضٌ يَجْرِي كَأَنَّ مَاءَهُ الْمَحْضُ فِي الْبَيَاضِ فَذَهَبُوا فَوَقَعُوا فِيهِ ثُمَّ رَجَعُوا إِلَيْنَا قَدْ ذَهَبَ ذَلِكَ السُّوءُ عَنْهُمْ فَصَارُوا فِي أَحْسَنِ صُورَةٍ، قَالَ: قَالاَ لِي: هَذِهِ جَنَّةُ عَدْنٍ وَهَذَاكَ مَنْزِلُكَ، قَالَ: فَسَمَا بَصَرِي صُعُدًا فَإِذَا قَصْرٌ مِثْلُ الرَّبَابَةِ الْبَيْضَاءِ، قَالَ: قَالاَ لِي: هَذَاكَ مَنْزِلُكَ، قَالَ: قُلْتُ لَهُمَا: بَارَكَ اللهُ فِيكُمَا ذَرَانِي فَأَدْخُلَهُ، قَالاَ: أَمَّا الْآنَ فَلاَ، وَأَنْتَ دَاخِلَهُ. قَالَ: قُلْتُ لَهُمَا: فَإِنِّي قَدْ رَأَيْتُ مُنْذُ اللَّيْلَةِ عَجَبًا فَمَا هَذَا الَّذِي رَأَيْتُ؟ قَالَ: قَالاَ لِي: أَمَا إِنَّا سَنُخْبِرُكَ؟ أَمَّا الرَّجُلُ الْأَوَّلُ الَّذِي أَتَيْتَ عَلَيْهِ يُثْلَغُ

رَأْسُهُ بِالْحَجَرِ، فَإِنَّهُ الرَّجُلُ يَأْخُذُ الْقُرْآنَ فَيَرْفُضُهُ وَيَنَامُ عَنِ الصَّلاَةِ الْمَكْتُوبَةِ، وَأَمَّا الرَّجُلُ الَّذِي أَتَيْتَ عَلَيْهِ يُشَرْشَرُ شِدْقُهُ إِلَى قَفَاهُ وَمَنْخِرُهُ إِلَى قَفَاهُ وَعَيْنُهُ إِلَى قَفَاهُ فَإِنَّهُ الرَّجُلُ يَغْدُو مِنْ بَيْتِهِ فَيَكْذِبُ الْكَذْبَةَ تَبْلُغُ الآفَاقَ، وَأَمَّا الرِّجَالُ وَالنِّسَاءُ الْعُرَاةُ الَّذِينَ فِي مِثْلِ بِنَاءِ التَّنُّورِ فَإِنَّهُمُ الزُّنَاةُ وَالزَّوَانِي، وَأَمَّا الرَّجُلُ الَّذِي أَتَيْتَ عَلَيْهِ يَسْبَحُ فِي النَّهَرِ وَيُلْقَمُ الْحَجَرَ فَإِنَّهُ آكِلُ الرِّبَا، وَأَمَّا الرَّجُلُ الْكَرِيهُ الْمَرْآةِ الَّذِي عِنْدَ النَّارِ يَحُشُّهَا وَيَسْعَى حَوْلَهَا فَإِنَّهُ مَالِكٌ خَازِنُ جَهَنَّمَ، وَأَمَّا الرَّجُلُ الطَّوِيلُ الَّذِي فِي الرَّوْضَةِ فَإِنَّهُ إِبْرَاهِيمُ ع، وَأَمَّا الْوِلْدَانُ الَّذِينَ حَوْلَهُ فَكُلُّ مَوْلُودٍ مَاتَ عَلَى الْفِطْرَةِ، قَالَ: فَقَالَ بَعْضُ الْمُسْلِمِينَ: يَا رَسُولَ اللهِ! وَأَوْلاَدُ الْمُشْرِكِينَ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: وَأَوْلاَدُ الْمُشْرِكِينَ.وَأَمَّا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَانُوا شَطْرٌ مِنْهُمْ حَسَنًا وَشَطْرٌ قَبِيحًا فَإِنَّهُمْ قَوْمٌ خَلَطُوا عَمَلاً صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا تَجَاوَزَ اللهُ عَنْهُمْ.)) [رواه البخاري]

"Rasulullah -sallallahu aleyhi ve sellem- (sabah namazından sonra) sık sık:

-Sizden bir rüya gören yok mu? diye sorardı. Görenler de, O'na Allah'ın dilediği kadar anlatırlardı. Bir sabah bize yine sordu:

-Sizden bir rüya gören yok mu?

Kendisine:

-Bizden kimse bir şey görmedi! dediler.

Bunun üzerine o:

-Ama ben gördüm, dedi ve anlatmaya başladı:

-Bu gece bana iki kişi geldi. Beni alıp haydi yürü yürü! dediler. Yürüdüm. Uyuyan bir adamın yanına geldik. Yanında biri, elinde bir kaya parçası olduğu halde başucunda duruyordu. Bazen bu kayayı başına indirip onunla başını yarıyordu, taş da sağa sola yuvarlanıp gidiyordu. Adam taşı takip ediyor ve tekrar alıyordu. Ama, başı eskisi gibi iyileşinceye kadar vurmuyordu, iyileştikten sonra tekrar indiriyor, önceki yaptıklarını aynen yeniliyordu. Beni getirenlere:

-Sübhanallah! Nedir bu? dedim. Dinlemeyip: Yürü! Yürü! dediler. Yürüdük, sırtüstü uzanmış bir adam yanına geldik. Bunun da yanında, elinde demir kancalar bulunan biri duruyordu. Adamın bir yüzüne gelip, çengeli takıp yüzünün yarısını ensesine kadar soyuyordu. Burnu, gözü enseye kadar soyuluyordu. Sonra öbür tarafına geçip, aynı şekilde diğer yüzünün derisini de ensesine kadar soyuyordu. Bu da, yüz derileri iyileşip eskisi gibi sıhhate kavuşuncaya kadar bekliyor, sonra tekrar önce yaptıklarını yapmaya başlıyordu. Ben burada da:

-Sübhanallah! Nedir bu? dedim. Cevap vermeyip: Yürü! Yürü! dediler. Beraberce yürüdük. Fırın gibi bir yere geldik, içinden birtakım gürültüler, anlaşılmaz sesler geliyordu. Gördük ki, içinde bir kısım çıplak kadınlar ve erkekler var.Aşağı taraflarından (ferclerinden) bir alev yükselip onları yakıyordu.Bu alev onlara ulaşınca çığlık koparıyorlardı. Ben yine dayanamayıp:

-Bunlar kimdir? diye sordum. Bana cevap vermeyip: Yürü! Yürü! dediler. Beraberce yürüdük. Kan gibi kırmızı bir nehrin kenarına geldik. Nehirde yüzen bir adam vardı. Nehir kenarında da yanında birçok taş bulunan bir adam duruyordu. Adam bir müddet yüzüp kıyıya doğru yanaşınca yanında taşlar bulunan kıyıdaki adam geliyor, öbürü ağzını açıyor bu da ona bir taş atıp kovalıyordu. Adam bir müddet yüzdükten sonra geri dönüp adama doğru yine yaklaşıyordu. Her dönüşünde ağzını açıyor, kıyıdaki adam da ona bir taş atıyordu. Ben yine dayanamayıp:

- Bu nedir? diye sordum. Cevap vermeyip yine: Yürü! Yürü! dediler. Beraberce yürüdük.Çok çirkin görünüşlü bir adamın yanına geldik.Böylesi çirkin kimseyi gormemişsindir. Bunun yanında bir ateş vardı. Adam ateşi tutuşturup etrafında dönüyordu. Ben yine:

-Bu nedir? diye sordum. Cevap vermeyip: Yürü! Yürü! dediler. Beraberce yürüdük, iri ağaçları olan bir bahçeye geldik. İçerisinde her çeşit bahar çiçekleri vardı. Bu bahçenin içinde çok uzun boylu bir adam vardı. Göğe yükselen başını neredeyse göremiyordum. Etrafında çok sayıda çocuklar vardı. Ben yine:

-Bunlar kimdir? dedim. Cevap vermeyip: Yürü! Yürü! dediler. Beraberce yürüdük. Büyük bir ağacın yanına geldik.Bundan daha büyük ve daha güzel bir ağacı hiç görmedim. Arkadaşlarım:

-Ağaca çık! dediler. Beraberce çıkmaya başladık.Altın ve gümüş tuğlalarla yapılmış bir şehre doğru yükselmeye başladık. Derken şehrin kapısına geldik, kapıyı çalıp açmalarını istedik. Açtılar ve beraberce girdik. Bizi bir kısım insanlar karşıladı. Bunlar

yaratılışça bir yarısı çok güzel, diğer yarısı da çok çirkin kimselerdir.Sanki böylesine güzellik, böylesine çirkinlik görmemişsindir. Arkadaşlarım onlara:

-Gidin şu nehire banın! dediler. Meğerse orada açıkta bir nehir varmış. Suyu sanki saf süttü, bembeyaz.Gidip içine banıp çıktılar. Çirkinlikleri tamamen gitmiş olarak geri geldiler. İki tarafları da en güzel şekli almıştı. Beni dolaştıran arkadaşlarım açıkladılar:

-Bu gördüğün Adn cennetidir. Şu da senin makamındır. Gözümü çevirip baktım. Bu bir saraydı, tıpkı beyaz bir bulut gibi. Beni gezdirin, içine bir gireyim! dedim. Şimdilik hayır! Fakat mutlaka gireceksin, dediler. Ben:

-Geceden beri acaip şeyler gördüm, neydi bunlar? diye sordum. Sana anlatacağız, dediler ve anlattılar: Taşla başı yarılan, o ilk gördüğün adam, Kur'an'ı atıp reddeden, farz namazlardan uyuyup kılmayan kimsedir. Ensesine kadar yüzünün derileri, burnu, gözü soyulan adam, evinden çıkıp yalanlar uydurup, etrafa yalan saçan kimsedir. Fırın gibi bir yapının içinde gördüğün kadınlı erkekli çıplak kimseler, zina eden erkekler ve kadınlardır. Kan nehrinde yüzüp ağzına taş atılan adam fâiz yiyendir.Ateşin yanında durup onu yakan ve etrafında dönen kötü manzaralı adam, cehennem bekçisi Mâlik'tir. Bahçede gördüğün uzun boylu adam, İbrahim -sallallahu aleyhi ve sellem-'dır. Onun etrafındaki çocuklar ise, fıtrat üzere (buluğa ermeden) ölen çocuklardır.Orada bulunan müslümanlardan biri hemen atılarak:

-Ey Allah'ın elçisi! Müşrik çocukları da mı? diye sordu.

Rasulullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

-Evet, müşrik çocukları da; buyurdu.

Ve anlatmaya devam etti:

-Yarısı güzel, yarısı çirkin yaratılışlı olan adamlara gelince, bunlar iyi amellerle kötü amelleri birbirine karıştırıp her ikisini de yapan kimselerdir. Allah onları affetmiştir."[1]

Selef'in (ilk müslümanların) yalan hakkındaki sözleri:

1. Abdullah b. Mes'ud -Allah ondan râzı olsun- bu konuda şöyle demiştir:

"Kişi, doğru söyler ve doğruyu araştırmaya devam ettikçe kalbinde barınmak için bir iğnenin ucu kadar fücûr kalmaz.Yine kişi, yalan söyler ve yalanı araştırmaya devam ettikçe kalibinde barınmak için bir iğnenin ucu kadar doğruluk kalmaz."

[1] Buhârî; hadis no: 5745.

2. Yine Abdullah b. Mes'ud -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

"Yalan, ne ciddi, ne de şakada olur.Sonra Abdullah, Allah Teâlâ'nın şu sözünü okudu:

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَكُونُواْ مَعَ ٱلصَّٰدِقِينَ ١١٩ ﴾

[سورة التوبة الآية: ١١٩]

"Ey îmân edenler! Allah'tan korkun ve sadıklarla beraber olun."[1]

3. Ebu Bekir Sıddık -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

"Yalandan şiddetle sakının (uzak durun)! Çünkü yalan, îmândan uzaktır."

4. Sa'd b. Ebî Vakkas -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

"Mü'min, hıyânet ve yalan dışındaki bütün güzel hasletler üzerine yaratılmıştır."

5. Ömer b. Hattâb -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

"Şaka sırasında yalanı bırakmadıkça îmân hakikate ulaşmaz."[2]

Câiz olan yalan:

Yalanın câiz olduğu yerler, üçtür:

- Savaş sırasında yalan söylemek câizdir.
- İki hasmın (düşmanın) arasını düzeltirken yalan söylemek câizdir.
- Birbirlerini sevmeleri ve aralarında herhangi bir anlaşmazlığın olmaması için kocanın, karısına, karının da kocasına yalan söylemesi, câizdir.

Ukbe'nin kızı Ümmü Külsüm'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

"Ben, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'i şöyle derken işittim:

((لَيْسَ الْكَذَّابُ الَّذِي يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ فَيَنْمِي خَيْرًا أَوْ يَقُولُ خَيْرًا.))

[رواه البخاري ومسلم]

"İnsanların arasını düzelterek onlara iyiliği ulaştıran veya hayrı söyleyen (dînen yerilen) yalancı değildir."[3]

Yezid'in kızı Esmâ'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle demiştir:

((لَا يَحِلُّ الْكَذِبُ إِلَّا فِي ثَلَاثٍ: يُحَدِّثُ الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ لِيُرْضِيَهَا، وَالْكَذِبُ فِي الْحَرْبِ، وَالْكَذِبُ لِيُصْلِحَ بَيْنَ النَّاسِ.))[رواه الترمذي وصححه الألباني في صحيح الجامع]

---

[1] Tevbe Sûresi: 119.

[2] İbn-i Ebî Şeybe Musannefi; c: 5, s: 235-236.

[3] Buhârî; hadis no: 2546. Müslim; hadis no: 2605.

"Üç şey dışında yalan söylemek helal olmaz:

Kişinin, râzı etmek için eşine söylediği yalan, savaştaki yalan ve insanların arasını düzeltmek için söylenen yalan."[1]

1 Nisan yalanı:

1 Nisan yalanına (şakasına) gelince, bu yalanın aslı hakkında kesin bir şey bilinmemektedir. Bu konuda birtakım farklı görüşler vardır.

- Bazıları, 1 Nisan şakasının, gece ve gündüz sürelerinin birbirine eşit olduğu 21 Mart'ta kutlanan ilkbahar şenliklerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir...

- Bazıları, bu bid'atın, yeni takvimin zorunlu kılınmasından sonra1564 yılında Fransa'da başladığını belirtmişlerdir. Öyle ki bu yeni takvimi kabul etmeyip reddeden kimse, Nisan ayının ilk gününde bazı insanların kurbanı oluyordu.İnsanlar, onu utanç verici durumlarla karşı karşıya bırakıyor, kendisiyle alay ediliyor ve başkalarının alay konusu ediyorlardı.[2]

- Bazıları da bu bid'atın,ilkbahar mevsiminin başlangıcıyla bağlantılı olduğundan dolayı eski asırlara ve putperest kutlamalara kadar uzadığını belirtmişlerdir.Öyle ki bu kutlamalar, putperest törenlerdir.Denildiğine göre bazı ülkelerde ilk avlanma günlerinde avlanma başarısız olunca, bu olay, Nisan ayının ilk günü uydurulan bu yalanın kâidesi olmuştur.

- **Nisan balığı:** Batılılar, 1 Nisan şakasına Nisan balığı adını vermektedirler. Bu ismi vermelerinin sebebi ise; bu günde güneş, balık burcundan sonraki burca intikal etmektedir veya balık anlamına gelen Poisson's kelimesinden azap anlamına gelen Passion lafzına tahrif edilmiştir.Öyle ki bu kelime, hıristiyanların ileri sürdükleri ve Nisan ayının başında meydana geldiğini iddiâ ettikleri İsa -aleyhisselâm-'ın maruz kaldığı azabın sembolüdür.

---

[1] Tirmizî; hadis no: 1939. Elbânî "Sahîhu'l-Câmi'"; hadis no: 7723'de hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.

[2] İlk şakalar 1564'te Fransa'da yapılmaya başlandı.Bu yıl değiştirilen takvime göre, eski yılbaşı sayılan Nisan ayının 1'i, yerini yeni yılbaşı 1 Ocak'a bıraktı. Nisan'ın 1'inde yeni yıl kutlamaya alışmış olan halk ve yeni takvim uygulamasını beğenmeyenler, o günün anısına çeşitli şakalar yapmaya başladı.Fransızlar da bu şakalara ''Poisson D'avril'' (Nisan balığı) adını verdiler. Fransa'nın ardından diğer ülkelere de geçen bu gelenek 18'inci yüzyılda İngiltere ve İskoçya'ya da yayıldı, oradan da ABD'ye taşındı. ABD'liler bu günü 28 Aralık'ta kutlamaktadırlar. 1 Nisan Şaka Günü, her yılın 1 Nisan günü kutlanır. Genelde şaka gününde insanların birbirine şaka yapması gelenek haline gelmiştir.

Nisan 1 şakası hakkında farklı kültür , inanç ve dillerde efsaneler bulunmaktadır.

- Fransa (Poisson d'avril - Nisan Balığı) : 1564 yılında Fransa kralı IX. Charles yılbaşını 1 Nisan'dan 1 Ocak'a aldırır.Bu arada 1 Nisan'ı sene başı olarak kabul etmeye devam edenlerle alay etmek amacı ile yapılan şakalar, bir süre sonra gelenek haline gelir. 1 Nisan'ı yılbaşı kabul edenlere ise "Nisan Balığı" adı verilir
- İngiltere - April Fools' Day - Nisan Kaçıklar Günü
- İskoçya - Gowk veya Cuckoo günü

Nisan 1 veya Nisan Balığı , Hollanda , Belçika , Kanada , ABD , İsviçre , Japonya dahil dünyanın pek çok yerinde tanınmaktadır. Nisan 1 ile ilgili başka bir efsane de Pagan kültüründe 1 Nisan'da kutlanan Fous bayramıdır. Antik Roma'da Hilarya adıyla benzer bir bayram da kutlanmaktadır. Hindistan'da ise bu bayram 31 Mart'ta Holi adıyla kutlanmaktadır. (Çeviren)

Bazı kâfirler bu günü ahmaklar ve salaklar günü olarak adlandırmaktadırlar. Nitekim İngilizler, bu adı vermişler ve bu günde uydurdukları yalanı işitip de ona inanan kimseyi bunun için kurban seçmekte ve onunla alay etmektedirler.

1 Nisan şakası, ilk defa İngilizce yayınlanan "Drakes Newsletters" diye bilinen dergide zikredilmiştir... Bu dergi, 1698 yılının Nisan ayının ikinci günü Londra Kulesi'nde Nisan ayının ilk gününün sabahında zencilerin yıkanacağına dâir bazı insanlar dâvetiye aldıklarını zikretmiştir.

Nisan ayının başında Avrupa'da meydana gelen en meşhur olay, Evend star gazetesi, 1746 yılı Mart ayının sonunda: "Yarın (yani 1 Nisan günü), İngilizlerin Eslington şehrinin Ziraat Odası'nda umumi eşekler sergisi düzenlenecektir" ilanını vermişti. Bunun üzerine insanlar, bu hayvanları seyretmek için koşuşturdular ve büyük bir insan kalabalığı oluşturdular.İnsanlar uzun bir süre beklediler.Daha sonra beklemekten dolayı yorulunca eşekler sergisinin ne zaman yapılacağını sordular fakat bir şey bulamadılar.Sonunda kendilerinin sergilenmek için gelen eşekler olduklarını anladılar!!!

Bu konuda Dr. Asım b. Abdullah el-Karyûtî'nin; "1 Nisan şakası, tarihi Kökeni ve Şer'î Hükmü" adlı kitabına bakınız.

Bazıları bu yalanın (1 Nisan Şakası'nın) kökeni konusunda şöyle demişlerdir:

"Bizden bir çok kimse, 1 Nisan şakası olarak adlandırdıkları, oysa motomot tercemesi "Nisan Aldatmacası" olan bu günü kutlamaktadır.Fakat bizden kaç kişi bunun arkasındaki acı hakikati bilmektedir.

Müslümanlar, yaklaşık olarak 1000 yıl önce İspanya'ya hükmederlerken ve o vakitte yıkılması imkansız bir güç durumunda iken, batılı hıristiyanlar, İslâm'ı yeryüzünden silmeyi temennî ediyorlardı.Nitekim bir noktaya kadar bunda başarılı da oldular.

Batılı hıristiyanlar, İspanya'da İslâm'ın yayılmasını önlemeye ve İslâm'ı yok etmeye çalıştılar ama başaramadılar.Defalarca bunu denedikleri halde yine de kesinlikle başaramadılar. Bundan sonra kâfirler, müslümanların mağlup edilemeyen bu güçlerinin sırrını keşfetmek ve bunu öğrenmek amacıyla İspanya'ya casuslarını gönderdiklerinde müslümanların takvâya sıkı sıkıya bağlılıklarını gördüler.

Hıristiyanlar, müslümanların güçlü olmalarının sırrını öğrenince bu gücü kırmanın stratejilerini düşünmeye başladılar.İşte bu hedefi gerçekleştirmek için İspanya'ya bedava içkiler ve sigaralar göndermeye başladılar.

Batının bu taktiği, nitekim sonuçlarını vermeye başladı ve müslüman nezdinde, özellikle de İspanya'da genç nesil nezdinde îmân zayıflamaya başladı.Bunun sonucunda batılı katolik hıristiyanlar, İspanya'nın hepsini egemenlikleri altına aldılar ve müslümanların bu ülkedeki 800 yıldan fazla süren hükmünü sona erdirdiler.Müslümanların son kalesi olan

Gırnata (şimdiki Granada) şehri de 1 Nisan günü düştü. Bundan dolayı batılı katolik hıristiyanlar bunu 1 Nisan aldatmacası (Fool April) kabul ettiler.

Batılı katolik hıristiyanlar, o zamandan günümüze kadar bu günü kutlamakta ve müslümanları ahmak kimseler olarak görmektediler.Onlar, ahmaklığı ve kolayca aldatmayı sadece Gırnata ordusu için değil de bütün İslâm ümmeti için saymışlardır.

Biz, eğer bu kutlamalara katılırsak, bu bir tür cehâlettir.Bu kötü niyetli ve pis düşünce vesilesiyle onlarla konuşursak, bu bir tür körü körüne taklitçiliktir ki bu da bazımızın onlara uymakta anlayışsız ve akılsız olduğumuzu pekiştirmektedir.Şayet biz, bu kutlamanın sebebini bilmiş olsaydık, kesinlikle hezimetimizi kutlamazdık.

Hakikati öğrendikten sonra bu günü kutlamayacağımıza dâir kendi kendimize söz verelim.Bizim, İspanyollardan dersler öğrenmemiz, İslâm'ın hakikatini tatbik edenler olmamız ve îmânımızın zayıflamasına asla izin vermememiz gerekir.

Bu günde yalan söylemenin hükmünü bilmemiz kadar, 1 Nisan Şakası'nın kökenini bilmemiz gerekmez.Bilmemiz gerekir ki, 1 Nisan şakası, ne İslâm'ın parlak dönemlerinde çıkmış, ne de müslümanlardan kaynaklanmıştır.Aksine bu, müslümanların düşmanlarından çıkmıştır.

1 Nisan Şakası'ndaki olaylar pek çoktur. Örneğin insanlar kimisine, oğlu veya hanımı veya sevdiklerinden birisinin vefâtının haber verilmesiyle bu şoka dayanamayıp ölmüş, kimisinin eşinin görevine son verildiği veya yangın çıktığı veyahut da trafik kazası geçirdiği âilesine haber verilmesiyle felç veya kalp krizi veya buna benzer hastalıklar geçirmiştir.

Kimisine de yalan olarak eşinin başka bir erkekle görüldüğü söylenmiş, bu olay, kocanın karısını öldürmesine veya onu boşamasına sebep olmuştur.

Bunun gibi bitmeyen kıssalar ve son bulmayan olayların hepsinin sebebi; islâm dîninin ve aklın haram kıldığı, mertliğin kabul etmeyip reddetiği yalan türündendir.

Nitekim İslâm şeriatının şaka sırasında yalan söylemeyi nasıl haram kıldığını ve ister ciddi olsun, isterse şaka ile olsun, söz ve fiil ile müslümanı korkutmanın nasıl yasak olduğunu gördük.

İşte bu, Allah Teâlâ'nın şeriatıdır.Onda hikmet ve insanların hallerini düzeltmeye önem verme vardır.

Muvaffakiyet, yalnızca Allah Teâlâ'dandır.